

UNITÁRIUS ÉLET

XV. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

1961. MÁRCIUS HÓ

LÉLEK ÉS ÉLET

„A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet.

(Ján. VI. 63.)

Amikor ezeket a sorokat olvasod majd testvérem, már dereng az égen a lélek és az élet legszebb hajnala s a levegő és a szívek is telítve vannak a húsvéti üzenet nagy feszültségével. Most azonban, amikor én írom, még komor böjti felhők kúsznak az égen és az éter rezgéseiben benne vibrál a nagypénteki tragédia eseményeinek szomorú, bús emléke. A visszaemlékezés országútján magavádlóan zárándokol a keresztény lélek a rettentő szakadék felé, mely örökre ott tátong Virágvasárnap és Nagypéntek között. Az idők távolában most úgy rajzolódik fel előttünk az a kép, mintha a végtelen partjain merednének szembe egymással. Egyik a mámoros diadalmas élet. Csupa ünnep, fény és öröm. Ragyog rajta és benne minden. A másikon felszabadult indulatok, megcsúfolt igazság, sárbatiport szépség, kegyetlenség, vér és halál. Soha sem hihette volna és nem is tudta volna meg az ember, hogy e két végletet, ezt a szédületes szakadékot áthidalja az élet, ha a szellemi fejlődés rendjéből valahogy kimaradt volna Húsvét.

Elgondolkodom azon, hogy mennyivel könnyebb és jobb a mi helyzetünk, mint a Húsvét előtti nemzedékeké volt!

Micsoda kétségbeesett harcot vívott azelőtt az ember! Hogy küzdött az elmúlás ellen! Mennyit áldozott, csak hogy valamiképpen elűzze magától a megsemmisülés rémét. Piramisokat épített. Milliók könnyével és verítékével ragasztotta egymáshoz a követ és a téglát s az égfelé nyúló, ferde meredeken kapaszkodott az örökkévalóságba. Balzsammal és különböző konzerváló erőket tartalmazó olajjal kente be a holttesteket, hogy megvédje magát az anyag törvényeivel szemben. Márvány szobrokba formált királyokat és isteneiket s képzeletével életet lehelt a mozdulatlan anyagba. Az egész élet tudatosan, vagy tudat alatt, egyetlen kétségbeesett védekezés volt a halállal szemben. A legboldogabb lakoma mámorát is megkeserítette az elmúlás gondolatának fanyar íze. S íme! Nekünk, Húsvét utáni nemzedékeknek, már nincsenek ilyen gondjaink, mert nekünk bizonyosságunk van. Tudjuk, minden kétséget kizáróan, hogy a halál nem a megsemmisülés szakadéka. Tudjuk, hogy e tátongó űr felett — melyet minden időben próbált áthidalni valahogy az emberi képzelet, számunkra hidat vert Jézus, az ő nagyszerű, áldozatos életével. S csak egyedül rajtunk múlik, hogy tudunk-e járni rajta. Hit dolga az egész. Hit, hogy el tudjuk fogadni és meg tudjuk érteni azokat a beszédeket, melyeket Jézus beszélt, amelyekről ő azt mondta, hogy azok: Lélek és élet. Sőt! Tovább menve meg is tudjuk élni azt az életet, amelyről ő nem csak beszélt, hanem halhatatlan lelkének erejével élte is azt ennek a fizikai világnak a valóságában.

Még vannak ugyan nekünk is nehézségeink. Mert bizony a mi világunkban is most még nehezen találja helyét Jézus beszéde, mely azt mondja, hogy „a test

nem ér semmit”. Oh hogyan érne! Éppen ma amikor bizonyos vonatkozásban a test kultusza túlszárnyalja az egykori görög és római kultuszokat is! Ma, amikor az élet minden vonalán úgy hullnak a világcsúcsok az ember lába elé, mintha valami legendás éjszaka meteor esője záporozna a földre. De vannak még rendezetlen dolgaink, mert mostanában olyan rakéta gyorsasággal fejlődött az ember s vele együtt az élet is, hogy ebben a diadalmas, nagy kibontakozásban még nem találta meg minden a maga helyét. Azonban beszélünk már arról, hogy ha az ember valami nagy vállalkozásban nem tudta még elérni azt, amit maga elé tűzött, csupán az volt az oka, hogy „nem tudott eléggé összpontosítani”. A testi képessége meg van hozzá, csak a lelkieket nem tudta még eléggé egységbe fogni. De már tudjuk, hogy lélek nélkül nem érünk semmit, s lélek nélkül a munkánk sem ér semmit. Mert az ember, akárhogy ki is fejleszti a testét, lelke nélkül nem lenne ember soha. Hiszen fizikailag jóformán nincs is már semmi baj az emberrel. Ahová a kultúra elér, ott mindjárt felépíti az ember védő berendezéseit, hogy megóvja magát minden veszedelemtől, mely testi szervezetét fenyegeti. Nincs kétségünk felőle, hogy az embernek ezt az ilyen irányú térhódítását, már nem lehet megállítani. Hiába küzd és hadakozik ellene az önös érdek, a kultúra és civilizáció lelke előbb-utóbb legyőz minden akadályt. Hanem az embernek a lelkét kellene valahogy megjavítani. Ennek a fejlesztésére kell majd több gondot fordítanunk, mert a lélek és az élet — legalább is az igazi élet, a tiszta élet, a jószándékú élet, az alkotó élet, azonos fogalom. A világnak amilyen a lelke, olyan az élete is. Mi pedig azt akarjuk, hogy olyan legyen a világnak a lelke, mint az a lélek, amelyről Jézus így beszélt: „Az Úrnak lelke van én rajtam, aki elküldött, hogy vakok szemeit megnyissam, a betegeket meggyógyítsam és szabadulást hirdessek a foglyoknak s a lesújtottakat felemeljem és hirdessek az evangéliumot”. Ez a lélek az, ami mindent megelevenít s ehhez fűződik a mai ember életének minden csodája is. Erről a lélekről beszélt Jézus állandóan. Erről mondta, hogy ámbár láthatatlan és fizikailag megfoghatatlan, mégis színe van, mint a virágnak; íze, mint a legkiválóbb szabolcsi, vagy nyírségi almának, mélysége mint az óceánnak és magossága, mint a csillagok világának, éltető ereje, mint a májusi napsugárnak. És sok minden van benne, ami az anyag világában nem található. Az a szent vágy, melyet nem tud kioltani az emberből a kaliforniai mezők virágerdője sem, s onnan is visszavágyik a karcagi szikes földekre, és a rózsadombi öröklakás verandájáról is révedezve gondol a hegyek alján félve meghúzódo kis zsindeyes házra és testvérkezet nyújt a tengerek felett is annak az embernek, kit személyesen soha sem látott, mert ez a lélek mindenütt a föld kerekén, a nagypénteki szakadék innenső partján s ott túlfelől a húsvéti oldalon is mindenütt ugyanaz. Ezzel a lélekkel s ennek a léleknek életörömeivel köszöntelek testvérem és kérem Istent ebben a hitben, adjon neked Boldog Húsvéti ünnepet.

Pethő István
püspöki helynök

SERVET MIHÁLY EMLÉKEZETE

II.

(Születésének 450-ik évfordulóján)

TUDELA. Egy kis katalán faluban, Villanuevában született Servet Mihály 1511-ben, de 5 éves kora előtt már az aragóniai királysághoz tartozó navarrai Tudela városkában találjuk, ahol atyja jegyzői állást kap. Tudela az Ebro folyó mentén fekszik, vadregényes vidéken. A folyón egy 17 ívből álló köhíd vezet keresztül, három kőtoronnyal; ez egyúttal a város címere is. Olivák, mirtuszok és pálmák dúsan tenyésznek a völgyben. A közelben húzódó hatalmas hegykoszorú pedig bőséges legelőt nyújt a merinói juhok ezreinek. Ilyen környezetben gyermekeskedik a Servet család elsőszülött fia: Mihály. Rendkívül bátor, merész és jól fejlett a kis fiúcska. Bebarangol minden helyet, megmászik minden fát, falat és sziklát. Le is esik egy alkalommal s olyan súlyosan megsérül, hogy nyomait egész életén keresztül viseli, — állítólag emiatt nem nősült meg.

A SÁRKÁNYÖLŐ. Minden jel arra mutat, hogy az említett év szeptemberének 29-ik napjára esik születésének pontos ideje. Szokás volt ugyanis abban az időben a spanyol nemesi családoknál, hogy gyermeküknek azt a nevet adják, amely névnap formájában éppen a születésnapra esik. S az is bizonyosnak látszik, hogy az édesanyja választásának köszönheti ezt a nevet, ki a Chr. Rest. tanúsága szerint már az 5 éves Mihálynak elmeséli a sárkányölő Szent Mihály legendát, s utána a félelmek között hallgató fiútól megkérdezi: nem akarsz-e te is ilyen Mihály lenni, aki megöli a sárkányt. Az első imádság is, (lásd: Chr. Rest. 410. old.) melyre édesanyja megtanította, nagyon jellemző. Így hangzott: „Da servo tuo, militi tuo, contra draconem serpentem diabolum, potentia tua magna viriliter pugnet”, — magyarul: *(Uram) add meg a te szolgálódnak, a te harcosodnak, hogy a te nagy hatalmad (erejével) bátran szembeszálljon a sárkánnyal, a sátán-kigyóval*. Az édesanyja különben már magában a Mihály névben — Szent Mihályra gondolva — győzelmi kezességet látott. A későbbi évtizedek során Servet Mihály is olyannak tekinti magát, aki kora „Antikrisztus”-nak bukását elő fogja idézni, meg lévén győződve a felől, hogy az Antikrisztus uralma, mely 314-ben Sylvester pápával kezdődött s mely az Apocalypsis tanúsága szerint — így mondja Servet — 1260 esztendeig tart, az 1570-es években véget fog érni.

KARD vagy KÖNYV. Aragóniában szokás volt, hogy mikor a fiúgyermek 10-ik évébe lépett, a szülők döntöttek további sorsa felől. Elhatározták, hogy gyermekük katonai, vagy szellemi pályára megy-e. Ha a katonai pálya mellett döntöttek, a gyermeknek nem kellett az írás, olvasás, számolás alapelemein túlmenően megerősítenie magát. A lovaglásban, haditornában, gerelyvetésben azonban annál inkább helyt kellett állnia. Servet Mihályt 1521-ben, tehát 10 éves korában, Zaragózában, az aragóniai királyság metropolisában találjuk, egy ottani kollégiumban. Egyformán hódol a kardnak és a könyvnek, s egyformán kitűnik mind a kettőben. Az apát azonban nem tévesztik meg gyermekének katonai arravalóságai, mert fiát határozottan tudósnak szánta, mégpedig jogtudósnak, annál is inkább, mert ennek a tudománynak nagy hagyományai voltak a Servet családban. András nevű rokona is híres jogtudós volt. De jogtudósnak kívánta nevelni fiát azért is, mert Aragónia állami életében rendkívül fontos szerepet kapott a jog. „Ha elvesz a szabadság, vesszen a királyság is vele együtt” — vallották az ország rendei, s e szabadság felett békeidőben a Törvény őröködött. Megkönnyítette az apa elhatározását az is, hogy 1523-tól Zaragózában működött annak a kornak legnagyobb humanistája.

PETRUS MARTIR az ANGHIERA volt ez az egyébként olasz származású nagy humanista, s Servet abban a szerencsés helyzetben volt, hogy a zaragózi négy évből kettőt e nagy humanista, pedagógus és jogtudós védőszárnyai alatt tölthetett. Petrus Martir jártos

volt az ókori és modern tudományokban, volt benne írói véna és meleg szív, nagyfokú pedagógiai érzék és széleskörű földrajzi ismeret, nem beszélve a jogtudományokban való jártasságáról és diplomáciai készségéről. Mint ilyen, s a különböző nyelvekben is tökéletesen otthonos egyházi férfiú (kanonok volt), többször járt követségoen Egyiptomban és tagja volt az indiai tanácsnak is. Széles látókörű ember volt. Servet ritkán és nehezen dicsér valakit, de későbbi műveiben valósággal ünnepli tanítóját és mesterét, s egyik könyvéről, a *Decades de orbe nuovo*-ról így ír: „Amit az újonnan felfedezett országokból jelentenek s ami a kíváncsi olvasókat lebilincselni és lenyűgözni képes, az mind benne van ebben a könyvben kimerítő, igazságos és tudományos előadásban”.

A HELYES TÖRTÉNELMI SZEMLELET elsajátításának az indítékait kapta meg Servet mindenekfelett tanítójától ez évek alatt. Hogy megértsük miről van itt szó, tudnunk kell, hogy a XV. század végén siker koronázza a spanyolok küzdelmét s véget ér a 800 éves mór uralom az ibériai félszigeten. 1492-ben elesik Granada, a mórok utolsó erődje Spanyolországban. A hősi küzdelem tehát véget ért, mégpedig sikeresen. Elkezdődik azonban egy másik, nem kevésbé fontos küzdelem; ez azonban teljes csőddel végződik. Ez a másik küzdelem azért folyik, hogy a spanyol földön maradt móroknak és zsidóknak keresztény lélek adassék. A lélek és szellem kardját kellett volna itt felvonultatni, jó értelemben vett aktivitásba hozni, a krisztusi szeretet erejével és melegével jelentkezni, — e helyett azonban tűzzel és vassal, végeláthatatlan kínzásokkal akarták a hatalom urai egyházi és állami szinten egyaránt, a sikert biztosítani. Petrus Martir így taníttatta tanítványait ezeknek láttán: Zsidók és mórok jelentős szerepet játszottak Spanyolország történetében. A móroktól vették a spanyolok lovagi képzettségüket, resignációjukat, művészetüket, gyógyászatukat és Aristotelésüket. A zsidóktól a héber irodalom ismeretét és a legbölcsebb pénzügyi rendszabályaikat. Amióta Spanyolországban az idegen uralom véget ért, sem a mórok, sem a zsidók részéről nem fenyegeti a spanyolokat semmiféle veszedelem faji szempontból. Krisztus senkit sem kívánt akarata ellenére vezetni, vagy magához vonni — hirdette Petrus Martir, fiatal tanítványainak —, senkit sem akart erőszakkal követőjévé tenni.

Így alakulgat az ifjú Servetben egy érdekes történelmi szemlélet, ebben a szellemben nevelkedik a fiatal „sárkányölő” Zaragózában.

Bence Márton

Rabindranath

Rabindranath Tagore hindu költő és filozófus születése századik évfordulójáról az idei esztendőben emlékezik meg a művelt világ. Tagore és családja az indiai Brahma Samaj (ottani unitárius egyház) tagja volt és így ünneplése a mi szűkebb körünknek is öröme. Az évfordulóról megfelelő keretben egyházunk is meg fog emlékezni. E sorok célja csak annak bemutatása, hogy a Nobel-díjas író életművét mennyire megbecsülik szenteszt a nagyvilágban.

A Szovjetunió című folyóirat 1961. évi első számában olvassuk, hogy a szovjet olvasóközönség az író Tagore művei után most ismerkedik a zeneszerző Tagore művészetével is. Tagore a múlt század végefelé Csitrangada c. verses drámát írt. A munka a Mahabharata c. indiai eposz egyik epizódjára épül. Később Tagore zenét is komponált e művéhez és ennek felhasználásával, a Csitri című balettet Kalkuttában, még a szerző életében bemutatták. A szovjet-indiai kulturális csereegyezmény keretében most a kujbisevi Opera és Balettszínház bemutatta a Csitra c. balettet.

Április negyedike

évenként visszatérő ünnepi fényében bontakoznak ki a maguk igazi valóságában a jelentőségükben folyton növekvő eredmények, amelyeket népgazdaságunk fejlődése gazdasági, szociális és kulturális életünk területén a legújabb adatok tükrében tár elénk. Mezőgazdaságunk szocialista fejlődésének immár új szakaszához érkezünk. A szocialista szektor részesedése az ország szántóterületéből már meghaladja a 90 százalékot. Ezévi állami költségvetésünk nagyszámú előirányzatokat fordít a mezőgazdaság fejlesztésére. A beruházások értéke meghaladja az 5 milliárd forintot is. Ebből a többi között több mint 4000 traktort kap mezőgazdaságunk. A költségvetés szociális és kulturális kiadásai közül egy főre évente 2070 forint a juttatás. Állami biztosításban részesülők száma is tovább növekszik. Az év végéig a lakosságnak csaknem 95 százaléka már biztosított lesz. Egészségügyi helyzetünk

kedvező alakulását biztosítja az, hogy hazánk a tízezer lakosra jutó orvosok számát tekintve az európai országok többségét megelőzi. E téren jobban állunk például, mint Anglia, Franciaország stb. Államunk ez évben közel 7 milliárd forintot irányzott elő kulturális célokra. Népművelési intézményeink fenntartására, a népművelés feladatainak megoldására 5 és fél millió forintot fordít kormányzatunk.

Mind e kimagasló eredmények bölcsője pedig 1945. április 4-e volt. Az emlékeztető évfordulón, amikor kegyeletos lélekkel adózunk a hősök emlékének, akiknek vére hullása hintette el új életünk immár dús vetéssé érett magvait, egyben megbecsülő szeretettel fordulunk az egyszerű dolgozók tízezrei felé, akik a mindennapi munka alkotó fegyverével igyekeznek győzelemre vinni az építés szellemének mind szélesebb és szélesebb területeket meghódító békés haditervét.

Az evangélium fényénél...

„Es monda: Ne jöjj ide közel, oldd le a te sarúdat lábaidról” (II. Mózes 3/5.).

„Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes” (Máté 5/48.).

A kiválasztott bibliai versek nemcsak a bibliában való helyük szerint vannak távol egymástól, hanem tartalmuk szerint is. Bibliai hely szerint az első az Ótestamentumban van, a második az Újban.

Tartalom szerint az egyik az ó-világ felfogását fejezi ki, a második az újét. Az első idézet tiltó szavára: „Ne jöjj ide közel!”, szinte megtorpanunk. Így tehát nem szabad ahhoz közeledni, akihez egész életünkben közel szeretnénk jutni?! Istenhez közel menni nem szabad?!

A második idézet, mint a parancs hangzik felénk: „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes!” Nemhogy tiltana, hanem éppen azt parancsolja, hogy menjünk egész közel Istenhez. *Legyünk tökéletesek, mint Isten.*

E parancs óriási kötelességeket ró reánk, emberekre. Már a gondolatra is, hogy legyünk olyan tökéletesek, mint Isten, szinte beleszédülünk s bódultan kérdezzük: Vajon nem túlzott-e ez a követelmény? Lehet ezt fejlődésünk alapjává tenni? Ki lehet és ki szabad lépni emberségünk szűknek érzett korlátai közül? Nem semmisülünk meg, ha kilépünk emberi életünk megszokott földi határaiból? Amikor ember által készített csodás alkotásokkal a világűrbe akarunk repülni? Nem égünk porrá és hamuvá, amikor közel

akarunk menni a világegyetem „égő csipkebokrá”-hoz?! Nem dobban bele emberi parány szívünkbe a tiltó szó: „Ne jöjj ide közel”?!?

Az ó-világ szemléletével, az Ótestamentum Mózesével megtorpanna a mai ember is e tiltó szóra, de mert szívében hordozza a Jézus által adott parancsot, kétsége nem lehet affelől, hogy mit kell cselekednie: Haladni kell a tökéletesedés útján tovább és tovább!, emelkedni kell fennebb és fennebb azon a Jákoblétrán, amely e földről az égbe vezet. Jézus állította ezt a követelményt az ember elé. Ő szabta ki ezt a feladatot s ő nem szűk térre, időre és minőségre szabta ki mondanivalóját. Ő olyan célt jelölt meg, amely minden idők emberének célja lehessen. Jézus célkitűzésének elhangzása után közel 2000 esztendő telt el. Ez alatt az ember sokat fejlődött, ismeretei bővültek, nagy utat tett meg a haladásban. Szinte villámokban gondolkodik, szél gyorsaságánál gyorsabban száguld készítményein. Majdnem felsorolhatatlan, amit a haladás, a fejlődés szelleme 2000 esztendő alatt létrehozott. Sok mindent nem tudtak Jézus idejében, még a legtanultabbak is, amelyeket ma még az átlag műveltségű emberek is tudnak, — és mégis a Jézus célkitűzése ma is épp úgy időszerű, mint korábban volt. Mit jelent ez? Azt, hogy Jézus az ember elé helyes feladatot állított. Nemcsak térben, — időben és mennyiségben kell fejlődnie, tökéletesednie, hanem minőségben is. Amiképpen tudásban előre tör, úgy kell erkölcsi mivoltában is haladnia, nemesednie. Így mehet közel Istenhez. Ha ennek megérzéséhez eljutottunk, gyorsan előnkbe áll az ótestamentumi idézet és azt mondja: „Alaptalanul marasztaltál el engem, amikor úgy állítottad be, hogy nekem csak tiltó szavam van az emberhez: „Ne jöjj ide közel”, mert én tovább is mondom és pedig eképpen: „Oldd le a te sarúdat lábaidról”. Igen! Az ótestamentum az ó-világ is azt vallja, hogy lehet Istenhez közel menni, de nem akárhogy! „Oldd le a sarúdat!” — parancsolja —, mert sok szenny tapad hozzá, s tisztátalanul nem lehet Isten közelébe menni!

Azt akarja mondani az ótestamentum is az ó tiltó szavával, hogy hagyd el gyarló ember a te gyarlóságodat, vedd le rossz szokásaidat, oldd le magadról gyilkoló fegyvereidet, indulataidat, aztán tisztán, telve jóssággal, szeretettel, a békesség érzetével, bátran közeledj Istenhez. Tehát lényegében az ó- és az újtestamentum nemhogy távol volnának egymáshoz, hanem egészen közel. Más a kifejezés, de a követelmény ugyanaz. Oldjuk le gyarlóságunk poros saruját és minden szennytől, testi és lelki szennytől mentesen, tökéletesedve, lelki tisztasággal, bátran közeledhetünk Istenhez, mert akkor a tiltó szó hívó szavá válik... hozzá mehetünk... hozzá közel!

Amen

Nagy Sándor

Tagore

A bemutatón jelen volt Tagore unokája, Nandita Kripalani is, aki a bemutatót megelőző próbákban is részt vett és a szovjet rendezőt tanácsokkal látta el. A bemutató nagy sikert aratott.

A napilapokban olvassuk, hogy Kínában kiadják Tagore összes műveit nagy példányszámban. Ez a kiadás is ápolja Kína és India népeinek barátságát. Tagore verse és prózai művei közül az első világháborút követő időben, kis példányszámban több, magyar nyelven is megjelent. E művek ma már antikvárium forgalomban sem kaphatók. Az egyik magyar kiadó most új kiadásban Tagore válogatott műveit készíti kiadni.

Tagore egyik európai körútja során Magyarországra is ellátogatott és beteg szívét a balatonfüredi szívkórházban kezeltette. E látogatása emlékét őrizi a balatonfüredi parkban saját kezűleg ültetett fa. Az emlék-fa mellé állította fel kormányzatunk, néhány évvel ezelőtt, Tagore mellszobrát, mely tanúsága a két nép barátságának és testvéri békevágyának. Ferencz József

születésének 80. évfordulójáról emlékezett a világ zenéi élete március 25-én. — 1905-ben Bartók Béla nagy-névi fegyvertársával, Kodály Zoltánnal, a magyar népdal felfedezésének útjára lépett. Életművének egyik méltatója szerint ez a látásmód annak idején mély forradalmiságot, a nép iránti mély szeretetet, valódi demokratikus öntudatot kívánt meg. Népdalgyűjtő munkássága során Bartók azonos hőfokú szeretettel fordult a magyar, román, szlovák és a többi népek felé, feldolgozván művészi ötvözetben népdaltermésük értékes dallamanyagát. Ma, amikor az egész világ Bartók Béla tengerentúli sírját az emlékének hódoló kegyelet koszorújával övezi, mi unitáriusok is gondolatban elhelyezzük a hittestvéri emlékezéssel nem hervadó virágait, hazájától távoleső, messzi sírhantjára.

A nyolcvétfédes forduló alkalmából nem lesz érdektelen idézni Bartóknak egy unitárius vonatkozású levelét, amelyet Gombosi Zoltán zenetörténészhez, a chicagói egyetem tanárához intézett 1942-ben, abból az alkalomból, hogy Gombosiék Bartókot újszülött gyermekük keresztapjának kérték föl.

„Kedves Gombosiék — hangzik a levél —, a keresztapaságot természetesen készséggel vállalom, bár nekem a keresztelkedés ceremóniájáról meg van az én magán véleményem. Az én vallásom (a saját választottam, unitárius) azt mondja: „a kereszttség nagyon ajánlatos ugyan, de nem föltétlen szükséges”. Bartóknak ez a felfogása nyilván „Unitárius Káté”-nknek a keresztstgről szóló tanításában leli magyarázatát, amely szerint „Szoros értelemben nem a kereszttség teszi az embert kereszténnyé, mert a keresztény szülőknek gyermekeik is keresztények. A kereszttség csak egy külső ünnepélyes nyilvántartása annak, hogy mi keresztény hitünket nagyra becsüljük.”

Száz esztendővel ezelőtt a tordaaranyosmegyei Aranyosrákoson látott napvilágot, Borbély György zalaegerszegi középiskolai tanár, unitárius közösségünk egyik értékes tagja, egykori sportéletünk kimagasló képviselője. — Hétgyermekes parasztcsalád sarja volt. Öt testvére továbbra is paraszti sorban maradt. Ő, Sándor nevű öccsével, aki később a Váci Sikeknéma Intézet országos híru igazgatója lett, tanári oklevelet szerzett. Korán bekapcsolódott az ország sportéletébe és ezen a téren rendkívüli eredményeket ért el. Érdekes sportteljesítménye volt többek között például az, amikor 1889-ben Kolozsvárról kerékpáron indult el a párisi világkiállítás megtekintésére, útba ejtve Genfét, Milánót, Turint és Velencét. De, — amint a kolozsvári Athlétikai Club évkönyve feljegyzi, — Borbély nem csupán kerékpározott, hanem szemlélt, figyelt és írt. A napi- és szaklapokban 26 útlevele jelent meg. Összesen több mint 4 ezer kilométer utat tett meg. 54 napon ült kerékpáron. Emlékezetes kerékpár túrát tett még Borbély Angliába, majd Konstantinápolyba is. Ez utóbbi útjáról „Kerékpáron keletre” című könyvében számol be rendkívül színes, eleven tollal írt írásaiban. Leikes közreműködésével létesült Zalaegerszegen a megye nagy szülöttjének, Csányi Lászlónak, az 1848-as Szemere féle forradalmi kormány 1849-ben mártírhaltalt halt közlekedésügyi miniszterének emlékműve, amelynek leleplezési ünnepségét már nem érhetette meg. A szobor alkotója Istók János szobrászművész azonban megörökítette Borbély Györgyöt a szobor alapzatának egyik oldalán domborművű arc-másában. „Borbély György a Csányi kultusz apostola” felírással. A példamutató akaraterő, a szigorú önfegyelem mércéje alá helyezett ésszerű testedzés, az „ép testben ép lélek” életelvének e legklasszikusabb képviselőjét idézte emlékezetébe a százéves évforduló alkalmával legutóbb a Högyes Endre utcai gyülekezeti összejövetelünk.

HÍREK

KEDVES OLVASÓINKNAK Istentől áldott húsvéti ünnepeket kívánunk.

HÚSVÉT UNNEPÉN templomainkban istentiszteletet tartunk úrvacsoraosztással. Atyafiságos szeretettel kérjük híveinket, hogy az Urasztalának megtéríté séhez hozzájárulni szíveskedjenek.

ESPERESI VIZSGÁLATOT tartott Pethő István püspöki helynök március 26-án Rákospalotán. Április 9-én Pestlőrinc-re száll ki a vizsgálószer.

FELHÍVJUK az 1911-ben a volt unitárius gimnáziumban végzett osztálytársakat, hogy lakáscímüket az 50 éves érettségi találkozó megbeszélése céljából lapunk szerkesztőségével mielőbb közölni szíveskedjenek.

LAPUNK előfizetési díját az 50.561 számú, nyugdíjalapunkra szánt adományokat a 221.374 számú, a közalapra a 221.483 számú csekkszámokra kell befizetni. — Kérjük a szíves befizetéseket a fentiek figyelembevételével teljesíteni.

NYUGDÍJALAPUNKRA az alábbi adományok érkeztek: Kutasi Eszter, N. N., Id. Gönczi Miklós, Kovács Endre 10—10 Ft, Simon Dénesné 8 Ft, Bajor Jánosné, Füzessyarmat 120 Ft, özv. Páll Miklósné, Páll Miklós 2—2 Ft, Prág Jenőné 5 Ft, özv. Weltin Józsefné Páll Mária 6 Ft, Ifj. Buzogány Lajos 20 Ft.

A HÖGYES ENDRE utcai templom orgonájára befolyt adományok. József Dezső 20 Ft, Id. Pethő István 40 Ft, Deák Erzsébet 20 Ft, Ifj. Pethő István, Szánthó Ferenc, Miklós Károly 10—10 Ft, Buksa Attila 20 Ft, Borbély Pál 40 Ft, Gábor Iona 8 Ft, Józsa Gyula 50 Ft, Hadnagy Róza 20 Ft, dr. Pálffy Miklós, Gyerő Dá-

vid 10—10 Ft, dr. Zsakó István 50 Ft, Szokolay Vajk és Szokolay Örs 20—20 Ft, Ivanics Sándorné 20 Ft, Sebestyén Istváné, Nagy Géza, Id. Nyíredy Géza 10—10 Ft, Kutasi Eszter 50 Ft.

Budapesti unitárius egyházközségünk Nagy Ignác u. 2—4. templomában, a húsvéti ünnepeket megelőző nagyhéten, március 28—31-én (kedd, szerda, csütörtök és nagypéntek) áhítatot tartunk, minden alkalommal délután 6 órakor. Március 31-én, nagypénteken, az áhítat keretében iktatjuk a Passió éneklését is.

A szokásos havi gyülekezeti összejövetelt a húsvéti ünnepekre való tekintettel április 8-án délután 6 órakor tartjuk a Nagy Ignác utcai gyülekezeti teremben. Szeretettel várom a részvételre előzetes bejelentést kérünk.

Konfirmációjai ünnepélyt az idén is a pünkösdi előtti vasárnapon, május 14-én tartjuk. Előkészítés folyamatosan van.

UNITÁRIUS ÉLET részére dr. Zsakó István 50 Ft, Kutasi Eszter 10 Ft-ot adományozták. „A jószívű adakozót szereti az Isten.”

ROMÁNIAI HÍREK. A Román Népköztársasági Unitárius Egyház Főtanácsa Kelemen Lajost, a kiváló történettudóst választotta meg egyik főgondnokává, dr. Kiss Elek püspök a szentmihályi gyülekezet lelkipásztorává Balázs Dénest nevezte ki. Gyarmathy Lajos volt egyházi tanácsos Újszéke-en meghalt. Ugron Zoltánné Kaáli Nagy Margit, aki a romániai unitárius nők társadalmi mozgalmában egykor tevékeny szerepet vitt, 82 éves korában Székelyudvarhelyen elhunyt. Csathó Pálné Abrudbányai Ervin, a volt Romániai Unitárius Nők Szövetségének hosszú ideig vezetője tagja Kolozsvárról meghalt. Dr. Abrudbányai Ede fia nővérét gyászolja az elhunytban.

„Kövess engem”

Megtisztult, megtérő
Krisztust követők:
Megismeri Ő a
Hozzá menekvőt!

Mikor elborít a
Bűn és megvetés,
Sajkád már merül s ég
Munkád, a vetés...

Minden elhagyott, ... s öl.
Tép a gyötrelmet:
Istenedtől akkor
Jön a Kegyelem!

Mikor már nem pislog,
Hamvad a remény:
Megmutatja mint élj
S föllobog a fény!

Hű kövesd, hiteddel,
Új életet át:
Megkeresett, mint az
Elveszett juhát...

Irgalmát, kegyelmét
Erdemtelenül
Nyerjük el! ... S Istennél
A hű üdvözl!

Dr. Kubackhay Béla

UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Pethő István.
Evi előfizetési díj 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre utca 3.
Táv.: 137—186. Csekksz.: 50 561.

612071/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest